

Posudok oponentky diplomovej práce

Autorka: Keya Singh

Názov práce: „TĚŠÍ MĚ“ / “NICE TO MEET YOU”

Ateliér: Nová média I, AVU

Oponentka: MgA. Lucia Repašská, Ph.D.

„Stretne sa Indka, Slovák a Američan v Prahe...“ Mohol by to byť začiatok celkom dobrého vtipu. A aj je.

Keya Singh skomponovala video-symfóniu o smútku expatov. Päťdielny seriál *Těší mě* je ironickým pojednaním o honbe za ideálnym životom v podmienkach globalizovaného sveta. Na pôdoryse osvojovania si cudzieho jazyka reflektuje skúsenosť kultúrneho vykorenenia. Zobrazuje postavy uväznené v *smalltalku*. Sleduje osudy ľudí, ktorí sa snažia prežiť v komplexnom prostredí reality odkázaní na arzenál vyprázdnenej, čiho informačnej roviny reči. Ukazuje postavy nútené redukovať komplexnosť vlastného ja na úroveň základných gramatických lekcií. Portrétuje osoby, ktoré neovládajú jazyk krajiny, v ktorej žijú. Zato však jazyk dokonale ovláda ich. Toť pointa diplomantskej anekdoty.

Seriál *Těší mě* je vsadený do sveta ikonických učebnicových situácií – školy, reštaurácie, ordinácie, zariadenia bytu, rozpravy o počasí – teda scén, ktoré jazykové kurzy často prezentujú ako univerzálny model každodennej reality. Táto bezproblémová selanka, v ktorej svieti slnko, ľudia chodia do práce, sobášia sa, tehotnejú, množia, starnú a nakupujú, odhaľuje čosi hlboko melancholické a znepokojujúce. Takto idealizovaná normalita totiž súvisí s autentickou skúsenosťou človeka len veľmi vzdialene.

Špecifický humor diela vyrastá z trhlín medzi didaktickou strojenosťou jazykových príručiek a nárokmi každodennosti. Vo svete, ktorý Keya vytvára, si nik neskáče do reči, mladý pár v hlavnom meste si pokojne prenajme 3-izbový byt, kamarátky mávajú dopoludnia voľno a z pasie chodia nakupovať potraviny v zľave, nefrustrovaní kolegovia sa v kancelárii nad monitorom láskavo zhovárajú o dovolenkách, nikde nezúri vojna a dvaja dospelí muži sa len tak stretávajú na prechode, aby si pohrúžali o tom, či ísť do školy alebo na plaváreň. Absurdity nie je málo. Scény ako nákup šiat, rodinná hádka nad vychladnutou večerou (tanier nakrájaných rožkov) či triedny gitarový recitál sú neskonale vtipné práve tým, do akej miery pripomínajú realitu. V skutočnosti realitou však nikdy neboli a nebudú. Sú to fragmenty života, ktoré zostávajú v rovine pravdepodobnosti, no pravdivými sa stať nedokážu.

Najsilnejší je seriál tam, kde z vlastnej „neumätelnosti“ robí princíp. Formálne ide o hraný mocument, ktorý suverénne osciluje medzi amaterizmom a vedomou štylizáciou. Pracuje s nízkym rozpočtom a *DIY* estetikou, pričom „dokonale nedokonalé“ výkony nehercov – tzv. „rodilých nemluvčích“ – dodávajú celku šarm a dávku roztomilej trápnosti. Odzbrojujúcim manévrom je priznaná „školskosť“, kde prostredie AVU slúži ako univerzálna kulisa. Keya školu vydáva za kaviareň, ordináciu praktického lekára, či dokonca záhradu česko-slovenského emigranta z Mníchova. Autorka tak premieňa produkčné limity na funkčný metaprincíp študentského filmu. Z nedostatku prostriedkov robí umeleckú devízu. Túto vrstvu dopĺňa aj diletantské, no práve preto funkčné zvukové stvárnenie telefonátov znejúcich akoby „spoza skrine“ a úvodná grafika, ktorá je (s prepáčením krádežou a bez prepáčenia) trúfalou apropiáciou titulkov sitkomu *Community* od Dana Harmona.

Dramaturgia cyklu však vykazuje rezervy, a to najmä v stopáži. Jednotlivým epizódam by prospelo výraznejšie krátenie, keďže základný princíp sa často vyčerpá skôr, než dôjde k

naratívneho posunu. Problematická je aj nedôslednosť formálneho členenia: po druhej epizóde seriál opúšťa rámcovanie učebnicovými kapitolami, čím sa naruša integrita celku. Neukotvené pôsobia aj postprodukčné zásahy bez jasného koncepčného zámeru. Príkladom môže byť vizuálne spracovanie úlohy na skloňovanie zámen v tituloch tretej epizódy (príbeh o Micke), ktoré vyznieva skôr ako izolovaná atrakcia a náhodný ornament, než súčasť premysleného princípu. Vo vzťahu k zvyšku seriálu tak pôsobí disproporčne.

Za najproblematickejší moment považujem záverečné „hovoriace hlavy“, v ktorých herci vystupujú z rolí a prihovárajú sa diváctvu priamo. Keďže civilný prejav a osobná vrstva performujúcich boli prítomné počas celého diela, gesto „zhodenia masiek“ postráda potrebný kontrast a pointu. V kontexte tak krátkeho formátu ako *Těší mě* pôsobí toto riešenie nadbytočne a oslabuje dovtedy budovanú štylizáciu. Nevyťažená miestami zostáva i vizuálna stránka; vzhľadom na žánrový príklon k telenovele a reality show mohla byť farebná štylizácia kamery jej a pohyb a záberovanie radikálnejšie. Obraz by tak nadobudol vrstvy významu nad rámec čistej informácie.

Sprievodný teoretický text je poctivou sebareflexívnou štúdiou, ktorá jasne definuje ideové východiská celého projektu. Vyniká schopnosťou pomenovať jazyk ako miesto moci, pričom sa opiera o relevantné sociolingvistické a postkoloniálne rámce. Autorka v ňom zároveň presvedčivo obhajuje voľbu formátu inscenovaného dokumentu. Keďže Keya celý projekt kotví vo vlastnej skúsenosti, text je intelektuálne suverénny a zbavený zbytočného akademického pátosu. Štúdia je presvedčivá najmä tam, kde odhaľuje inšpiračné zdroje, kriticky reflektuje tvorivý proces a priznáva ľudské i produkčné limity projektu – práve to textu dodáva autenticitu a dôveryhodnosť.

Napriek spomínaným zaváhaniam je práca Keyi Singh autentickým a znepokojujúcim umeleckým počínom. Autorka preukázala schopnosť transformovať osobnú skúsenosť a produkčné limity do diela, ktoré s nadhľadom reflektuje otázky kultúrnej identity a performovania šťastia. Prácu rozhodne odporúčam k obhajobe.

Hodnotenie:

- výborně (1)

27. 5. 2026, Brno

MgA. Lucia Repašská, PhD.